

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

De verbeelding aan de macht

Dieleman, C.

Published in:
BulleTIN

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Dieleman, C. (2010). De verbeelding aan de macht. BulleTIN, 2010(mei), 8.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

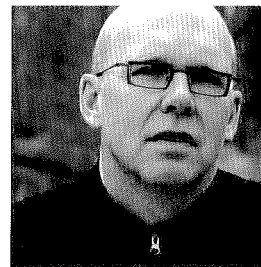

Sinds de gewraakte onderwijshervormingen in de jaren negentig van de vorige eeuw wordt op school veel aandacht gegeven aan cultuureducatie, èn maakt theater daar een wezenlijk onderdeel van uit. Niet alleen scholen maar ook culturele instellingen nemen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid en bieden leerlingen allerlei mogelijkheden om met de kunsten in aanraking te komen. Vrijwel alle grote theatergezelschappen en jeugdtheatergezelschappen hebben tegenwoordig een educatieve dienst, die programma's ter voorbereiding op en verwerking van het theaterbezoek aanbiedt. Toch is er nog geen reden om achterover te leunen. Cultuureducatie als geheel staat weliswaar prominent op de agenda, theatereducatie heeft nog altijd moeite om zich daarbinnen een gelijkwaardige plaats naast muziek en beeldende kunst te verwerven. Vooral waar het de zogenaamde actieve of productieve cultuureducatie betreft is er sprake van een achterstandssituatie. Op steeds meer middelbare scholen worden drama en dans als kunstvakken aangeboden, maar ze zijn nog altijd ver in de minderheid. En al is in het primair onderwijs sprake van een inhaalslag op het gebied van cultuureducatie, toch ontbreken bij leraren vaak de kennis en ervaring om de verschillende kunstvormen zowel productief als receptief aan bod te laten komen. Tegelijkertijd zijn de echte kunstvakdocenten op de meeste basisscholen in de loop der jaren verdwenen.

Midden in een hevige economische crisis en met de verkiezingen voor de deur dringt de vraag zich op hoe cultuureducatie de onvermijdelijke bezuinigingsrondes zal doorstaan. Aan de ene kant lijken veel politieke partijen het onderwijs zo veel mogelijk te

willen ontzien, aan de andere kant valt te vrezen dat cultuureducatie in de slag met de 'harde' vakken wel eens het onderspit zou kunnen delven. De resultaten van de kunstvakken zijn nu eenmaal niet zo makkelijk te toetsen en in cijfers uit te drukken. Dat wil echter niet zeggen dat het kunstonderwijs slechts als noodzakelijke tegenhanger van het meer leerstofgerichte curriculum dient. In het visiedocument, dat de Federatie Cultuur, Cultuurformatie, FNV Kiem en Kunsten '92 hebben opgesteld om de politieke partijen op het belang van kunst en cultuur te wijzen, wordt terecht betoogd dat deze een belangrijke plaats in het onderwijs verdienen. "Kunst en Cultuur maken ons slimmer" wordt brutaalweg als stelling geponeerd. Maar de vraag is of daarmee aan het belang van kunstonderwijs voldoende recht wordt gedaan. In de eerste plaats is het bewijs voor deze stelling niet zo makkelijk te leveren, in de tweede plaats ligt daarin niet het unieke dat de kunsten ons in het dagelijks leven en in het onderwijs te bieden hebben. Taal, wiskunde en geschiedenis maken ons immers ook slimmer, en doen dat misschien wel beter dan kunst en cultuur dat kunnen. Het unieke karakter van kunst en dus kunsteducatie is gelegen in de manier waarop onze verbeelding wordt aangesproken. Door die verbeelding leren we onszelf kennen, ons in anderen te verplaatsen, en kijken we met andere ogen naar de wereld. Wie zijn verbeeldingskracht oefent door toneel te spelen, te dansen, of door theatervoorstellingen te bezoeken en daarop te reflecteren, leert niet alleen de voldoening kennen die daaruit te halen valt, maar is ook beter in staat om zich in de complexiteit van het dagelijks leven staande te houden. Dáárin schuilt de kracht van kunst en van kunstonderwijs.

'Door de verbeelding leren we onszelf kennen.'

Cock Dieleman

is docent theaterwetenschappen en kunsteducatie bij de Universiteit van Amsterdam en de Rijksuniversiteit Groningen. Hij promoveerde onlangs op een proefschrift over de rol van theater in het voortgezet onderwijs, getiteld Het nieuwe theaterleren.